

REPUBLIKA

SHQIPTARE

Fletorja

Zyrtare

Sundohet me anen e Zyres së Shtypit

AJLIME: për një mot fr. ar 12 në
Shqipëri; fr. ar 20 jashtë;

Drejtimi: Zyra e Shtypit
TIRANË

Një copë e javës fr. ar 0.25 ; një copë
e javës së kalueme fr ar 1.00.

Bisedimet e Senatit

Mbledhja 50

E Mërkurë 21 XI 1925 ora 10 para dr.

(Kryeson Z Pandeli Evangjeli

Këndohen emnat e Z. Z. Senator-
e dhe mungojnë Z. Z. A. Beça, H.
hemal (leje), I. Xhindi (leje) P. Ha-
to (leje) P. Sh. Deda (leje) Sh. Se-
reqi (leje).

Z. KRYETARI. Shumica asht mble-
hja hapet.

Këndohet lutja e Z. Athanas Simos
ga Korça me të cilën kerkon t' i li-
het një pensjon për shërbimet që ka
amë në fushën kombëtare.

I referohet Komisionit B.

Këndohet lutja e pleqësisë dhe të
gëtarve të Lushnjes me të cilën
ten për prishjen e planit të atij qy-
ti, mbasi asht bërë si mbas ente-
esave të ish Kryetarit të Bashkisë
he të anetarëve të tjerë, me qëllim se
e aplikimin e këtij Plani renohet
rejt Qyteti.

I referohet Komisionit B.

Z. KRYETARI. Tani hyem në re-
din e ditës.

Bisedim për heren e parë mbi kri-
min e një Konsulatë nderi në Pragë
e Çekosllovakisë.

Këndohet Raporti i Komision C.
vijnë:

Komisioni C tue qenë në Numrin
legal në mbledhjen e tij me datë 19
XI-1925 mori në bisedim Ligjen për
mbi krijimin e një Konsulatë nderi në
Pragë (Tschokoslovakia) e votueme
prej Dhomës së Deputetve me datë
15 të këtij muji dhe mbasi e shqyrtoj
unanimisht asht i mendimit që të pra-
nohet pa ndonji ndryshim.

Këndohet Projekt-Ligja nën për
nen si vijon :

Art. 1. Krijohet në Pragë të Çe-
koslovakisë një Konsulatë nderi pa
kurfare shpenzimi.

Pranohet

Art. 2. Këjo Ligjë hyen në fuqi
nga dita e shpalljes.

Pranohet.

Art. 3. M. P. Jashtme ngarkohet
me zbatimin e kësaj Ligjë.

Pranohet.

Z. KRYETARI. Bisedim për heren
parë mbi një kredi prej Fr. ari 8.000
për Zyren e Shtypit.

Këndohet raporti i Komisionit A.
si vijon.

Komisioni A në mbledhjen me datë
20-XI-1925 tue marrë në shqyrtim
Projekt-Ligjen mbi shtimin e një kre-
dije prej Fr. ari 8.000 për shpenzime

Zyrës së Shtypit e pranume prej
Dhomës së Deputetve, dhe tue marrë
parasyesh arsyenat e ç'faqun në rra-
portin bashkangjitur prej Min. P.
Mbrendshme, vendosi pranimin e kësaj
kredije, pa bërë ndonji ndryshim
mbi të.

Këndohet Ligji nën për nen si
vijon :

Art. 1. Për të përballur shpenzi-
met e propagandes nëpër fletore dhe
për taksat telegrafike të jashtme, i
shtohen kapi. 3 të Buxhetit të ush-
trimit Financjar 1925-26 të Min. P.
Mbrendshme një kredi prej Fr. ari
8.000 (tet mij).

Pranohet.

Art. 2. M. P. Mbrendshme dhe ajo
e Financave ngarkohen me zbatimin
e kësaj Ligjë.

Pranohet.

Art. 3. Këjo Ligjë hyen në fuqi që
nga dita e shpalljes në fletoren Zyr-
tare.

Pranohet.

Z. KRYETARI. Bisedim mbi 1. ji-
min e Z. Zia Begolli për importimin
e 2.000 pal petkave pa ta' dog-
nuer për emigrantet Kosovarë.

Këndohet Ligji nën për nen si
vijon :

Ligjë

Mbi importimin e 2000 palë petkave pa taksë doganuer për emigrandet Kosovarë

I. Autorizohet Qeverija me lejuem Z. Zija Begollin për me importue pa taksë doganuer 2000 palë petka të pa përdoruna (pantallon, xhakët, abet) për emigrandet Kosovarë që ndodhen të shpërndame në viset e ndryshme të Shqipërisë.

II. Të sipër përmendunit, mbas fakturavet origjinale që do të paraqesin të vërtetue me prej Odës së Tregtisë së vendit ku janë blemë tashat dhe prej Përfaqësuesit të Shtetit t'one atje, nuk do t'i pranohet një fitim më tepër se 5%.

III. Petkat do t'u shpërndahen emigrandevet në bazen e listave që do t'i epen sipërmarrësit nga Ministrija e Financavet, që kësaj do t'i paraqiten nga Prefekturat e Nënprefektat e ndryshme.

IV. Petkat duhet të shiten mbrenda një vjeti që nga data e daljes në doganë të Shtetit të ngelunat pa u shitur, lihen të lira me u rieksportue ose ngarkohen me taksë doganuer.

V. Kjo ligjë hyen në fuqi që nga dita e shpalljes në Fletoren Zyrtare.

VI. Ministrija e Financavet dhe ajo e P. të Mbrendësime ngarkohen me zbatimin e kësaj ligj.

Tiranë, me XI-925

Këndohet rraporti justifikues si vijon.

Në bazen e Ligjës për instalimin e emigrandave nonse shteti u ka njoftun këtyne të drejten me punuë tokë me ndërtuëm banësa mbi toka të shtetit me landë të marruna gratis nga pyjet e tij e ma së fundit tue u dhanë dhe një sasi të hollash për që e se-

nde të tjera bulqësore dhe sa do që këtë për shtetin janë sakrificat të mjafta e se gjithmonë asht munduem e mundohet tu akordojë këtyne të mjerme gjith ndihmat e nevojshme, për këtë s'janë mjaftë he-për-he por këta deri sa mos të shtrohen e të vendosen mirë dhe të vejnë punën në udhë për arsye se këto ndihma do t'u vlejné mbasi të shkojë pakë kohë, se sot në stinen e dimënit që të mund të punojné tokat e dhanuna dhe të vejnë në pyllë të presin landen e nevojshme për të ngritur nga një kasollë duhet të paktën të kenë një palë petka rë trup që t'i mprojnë nga shiu bora e të ftofunit dhe me anen tjetër përkohësisht po këto petka do t'i kenë mprojë shtëpije dhe shtrisë e mbulesë.

Pra me qellim bamirsije e për t'i shpëtue ata të mjerë nga një rezikë që i u kërcenon jetën u muarë këjo inisiativë, dhe kështu u pranua dhe prej Qeveris tue u laborue Projekti relativ me konditat e tregueme në të.

Z. J. GJINALI. Z. Kryetar! Ma parë kërkoj që Z. Përfaqësuesi të na apë shpjegime tuj na tregue se çë shtyni M. Financave për pregatitjen e kësaj Projekt-Ligjë, dhe petkat e këtyne emigrantave a janë shitur ndonji tregtari a jo?

Z. L. KODELI (Përf. M. Financave) Z. Kryetar! M. Financavet e bazueme me një anshkrim të një lufte t'ardhun prej Kryetarit të Republikës, dhe dëshirës se çfaqun shpesh herë prej Dhomës së Deputetve pregatitëm këtë Projekt-Ligjë Këshilli Ministrues mbi këtë Projekt-Ligjë tue ba disa ndryshime e paraqiti Dhomës së Deputetve për votim, dhe prej asaj Dhomë mbasi u bane disa ndryshime të tjera asht paraqitë këtu në Senat. Petkat s'janë shitë gjikund.

Z. J. GJINALI. Z. Kryetar! Neve

deri sot nukë kemi kursye kurgja për emigrandat si vllezer që i kemi dhe jemi gati gjithmonë t'i ndimojmë këta me sa të jetë e mundun, por nukë mund t'ap votë për këtë Ligjë që asht ba si Ligjet dhe veprat që bahen në Axhemistan dhe Sudan. Në ve duhet të mbyllim derën e abuzimeve dhe jo t'a hapim me kesi Ligjësh, po çuditëm kur shof se do sillen 2000 palë petka për emigrantet, dhe nukë munt të marrë vesht se kur paskan ardhë kaq shumë emigrant në Shqipëni në vitin 1925, pastaj emigrantet e dini mirë Z. Juaj se vishen me petka nacionale e jo me rrobë si unë, e dini mirë fort Z. Juaj se kjo na ka mbajtë dhe na ka rujtë neve prej falimentës. Xhoka, çarapet e shajaku që vesh shqipëtarë punohen në shqipëni, dhe nga këto nukë i kemi dhanë gjë Europës. Pastaj ku asht pa në botë që emigranti t'instaloj emigrantët d. m. th. hem dhandër hem nuse. Sikurse thash edhe ma në të neve duam t'u ndihmojmë emigrantave por jo me këtë mendyrë. Unë kur do shof që do të formohet një Komision që të baj ndihma për vegla bujqësore dhe shtëpija, atëherë do të jem i kënaqun, se sa për kesi gjanash që bahen me qellim vetem për abuzime, nukë mund t'a pranoj; mbasi neve jemi tue u mundue gjithnji për me mbyllë derën e abuzimeve. Pra për këto gjëra mbasi s'mund të bave veshin të shurdhur, kërkoj refyzimin e këtij Ligji.

Z. E. FRASHERI. Me këtë Projekt-Ligjë nukë mund të marrë vesh pikat esancjale dhe dua të kuptoj se këto petka që do të sillen për emigrantët, a kërkojnë të përjashtohen vetem nga taksi doganuer, a po edhe do të blehen prej anës së Financës. Në asht se kërkohet vetem përjashtimi nga taksi doganuer, atëherë po

asht se nuk do t'i pelqejnë emigrantat, a nukë do të dali një nga-
esë në mes të Financës dhe atij q
o të importojë. Më me duket se me
të projekt nuk i bahet nd r emi-
rantave; gjith ashtu me këtë më-
ndyrë i sjellet dam edhe atyre q
i blejnë këto petka, se mbas me-
dimit t'im emigrantet këto petka
kan me i ble dhe kështu tregëtari
p të shterngohet t'i exportojë q
eto veprime kan me ngatruë dhe
ogarit e doganeve mjaftë. Prandej
në them se ky Projekt-Ligj është
a pa u mendue mirë, dhe kështu
ërkoj rëfyzimin e tij.

Z. A. DIBRA. Do të pyes dhe një
nd tjetër. Këtu me këtë Projekt-Li-
jë thuhet vetëm për emigrantet Ko-
ovar, po emigrantet e Çamëris e të
iseve të tjerë pse nuk jan përmend,
nuk mundë ato të blejnë nga këto
sha?

Z. L. KODELI (Përf. M. Financa-
e) Tue ju përgjegj fjalës së Z. E.
rasherit them se Financa nuk do
tjerë të holla për këto petka, por
tem do t'i lejojë nga taksi dogan-
er. Si përgjegje pyetjes Senator. Z.
Dibërs, them se si mbas këtij Pro-
kt-Ligji, kuptohet se këto tesha im-
rtohen vetëm për emigrantët Ko-
var.

Z. S. VUÇETERNI. Z. Kryetar!
ndodh rasti e kam shetit për vi-
ku ndodhen emigrantët Kosovar
ej Vlone e deri në Shkodër. Jem
ek me ta dhe i kam pyetur për ha-
t e tyre, dhe prej gojës së tyre
kam ndigjue kurr ankime për petka,
asi ato i kan petkat e tyre nacio-
e q i rrojnë 4-5 vjet. Zotëni an-
et e tyre jan për bukë, për qe e
vegla të tjera bujqësore, q me
n e se cilës d. m. th. të bujqësis
mësue të: sigurojnë jetesen e tyre.
to kërkojnë prej Qeveris t'u sigu-

rohen këto nevoja dhe jo t'u falen
se thojnë jemi të zot e punës, prej
Qeveris kërkojnë vetëm ndihmat e
nevojshme për bukë farë e tj. deri në
produktin e afermë, me konditë q të
ja kërthejnë këto ndihma edhe me fa-
jiz, mbrenda tri vjeteve pra Qeverija
në vend q të baj kësi soj Ligjësh
për p. tka, të cilët ato nuk do t'i ve-
shin, po për kundrazi veshjen e a
tyre petkave do t'a qujnë shnderim,
mbasi kan petkat e tyre nacionale,
Qeverija për përmirësimin e bujqë-
sisë dhe për ndihmen e tyre t'i napi
ndihma tjera bujqësore për të cilat
ato kanë nevojë. Qeverija në rast të
instalimit t' emigrantave në vend q
t'i api këtyre të holla për ndihmë e
per vegla bujqësore, për kundrazi, i
ka dhanë disa pasanikve, dhe këto
emigrant jan lanë pa bukë e pa farë,
them asht turp të pranojmë një Ligj
të këtillë po t'a rëfzvojmë, dhe të
kërkojmë, një Ligj të tjetër me
të cilin t'u sigurohet emigrantave
buka, fara dhe veglat e tje-
ra bujqësore, i cili të këtë edhe një
afat q t'ju a kërthejnë ato ma vonë
Qeveris kët ndihma, se vetëm me
këtë mëndyrë u përmirsohet gjendja
e tyre.

Prej emigrantave të ardhun në
Shqipëri kam pa 4 shtëpi q nukë i
ishin drejtue Q veris me kërkuë tokë
dhe ishin vendosë si bujkë privaë
në tokat e Z. Sharrës në Vlonë, të
cilët për mot, mot kishin mujtë me
marrë 18000, okë grunë pos nisërit
e kortollave e tjerë. Z. Sharra këto i
kisht ushqye për një vjetë në hesapë
të vet, i pyeta këto emigrant dhe me
thanë se nga pjesa e prodhimt q i
ka tokue këtyre mbasi i dhanë gjys-
menë të Zotit të tokës, me than se i
detyroh n vetëm edhe 9000 Franga,
të cilat kishin shpresë me ja lamë
prej Patateve.

Këto emigrant sotë jan instalue në
Fjerë në Token e shtetit dhe janë të
lumtur duke punue sistematikisht. Pra
këto ndihma kërkojnë emigrantet prej
Qeveris, se me këtë mëndyrë bahen
të lumtur.

Prandaj unë nukë mund të pranoj
dot ket projekt-ligj, dhe them edhe
një herë q Qeverija në vend të këtij
Ligji të bajnë një Ligj tjetër me të
cilin t'i ndihmojnë këtyre për bukë,
farë dhe për veglat të tjera bujqësore
si dhe për ndreqien e shtëpijave të
tyre, e cila ndilimë asht dhe për nderë
e dabin e Qeveris.

Z. E. FRASHERI. Bashkohem plo-
tësisht me Z. S. Vuçeternin dhe them
se Qeverija të heqi dorë nga Ligjat
të këtilla, mbasi këto dishprojnë emi-
grantet, dhe kërkoj q të formohet një
Komisjon prej njerëzve të ndërshe
dhe kështu t'i lehtësohet gjendja e kë-
tyne tue, ju dhanë ndihmat e nevoj-
shme q të mos vdesin për bukë e
për nevojat të tjera, se ato me këtë
mëndyrë ankorazhohen, dhe kështu
me kësi ndihmash si rrobë posë q
ato do të dishporëhen e do të deko-
razhohen, por edhe sh'eti do të dam-
tohet.

Z. KRYETARI. Po e vejë në votë,
e kush asht antarë në pranimin këtij
Projekt-Ligji të ngrerë doren.

Asnji.

Z. KRYETARI. Kush asht antarë
i rëfyzimit të këtij Projekt-Ligji të
ngrerë doren.

Pranohet unanimisht.

Z. A. DIBRA. Propozoj q t'i re-
komandohet Qeverisë për ndihmat e
duhura q i duhen derë këtyne emi-
grantave.

Z. E. FRASHERI. D. M. T. t'i re-
komandohet qeveris ndihmat e tjera
të nevojshme për emigrantet q u kër-
kuan sotë në mbledhje.

Pranohet.

Z. KRYETARI. Mbasi gjat tjetër
për të biseduar nuk kemi mbledhja
mbyllet në orë 12 për t'u mbështje-
llur të Hanen me 23-XI-1925 në orën
10 p. d.

Bisedimet e Parlamentit

Mbledhja 63

E Shtunde me 14 XI 25 ora 4 15 m d

(Kryeson Z. Kostaq Kotta)

(Vijon nga Num. 100)

Z. Dr. S. POJANI: Z. Kryetar! Tharja e gjolit të Maliqit nga shumë pikpamje asht e nevojshme, jo vetëm për popullin e Prefekturës t' onë, por mundet të them për të gjith Shqipnin. Pik e parë asht shëndetsija. Me tharjen e këtij gjolit do të kalojnë të gjith ujrat dhe kshtu nuk do të ketë më mikrob malarje prej së cilës smundjeje pëson miaft populli i qarkut Korçës me gjith qi asht miaft një vend i lartë. E dyta: Asht pikpamja ekonomike se me tharjen e gjolit do të lëshohet miaft tokë dhe për veç qi do të arrijë drithi qi të mos sillet nga jashhtë e të mos dalë paraja, por do të ketë punë dhe për popullin qi të mos detyrohet të vejë të punojë n' Amerikë e gjetkë, por të punojë në vend të tij. E treta: Bujqësija do të arrijë në një gradë shumë të lartë, nga gjindja e sodme, se tue u ndrequn lumi i devollit dhe si të thahet gjoli nuk do të mbulohen gjith tokët me ujë, në dimër; qi kjo shkakton të mos bëhet as gjyms e drithit, veç kësajë nga gjoli binte një mjegul në fushë të Korçës e cila që e damshme si për shëndet është dhe për bimët që i prishte. E katërta: Asht pikpamja e industries së vendit se me ndreqjen e lumit të Devollit do të krijohet një katarakt qi me këtë mund të bahet një fabrikë elektrikut për drithë si dhe për shumë industri të tjera të vogëla. E pesta: Do të kemi një fitim moral se do të ankurazhohen Populli Shqiptar që t'i shirohen punës së vendit tue mos e patun men-

djen të venë të punojnë n' Amerikë e gjetkë, por kurdoherë t'a kenë mendjen në punë të vendit; si edhe të mësohen të marin pjesë në Shoqëria e në aksione. Prandaj më parë përhiroj ata që kanë marrë inisiativën për këtë Shoqëri; edhe falënderoj Qeverinë që pa vonesë na e paraqiti këtë Akt-Konçesioni për bisedim, tue u lutun gjithë shokëvet t'a pranojnë.

ZANA: Bravo!..

Z. K. FLOQI: Z. Kryetar! Si Korçar që jam më duket se kam të drejtë të flas pak ma shumë mbi çashtjen e akt-konçesjonit të "Maliqit", por me gjith këtë do t'a shpjgoj çashtjen shkurtër.

Sot 190 vjet më parë nga ana veriore e asaj fushës së bukur natyrale të Korçës rrijhte lumi i Devollit, por tue parë se në ujët e kulluar të këtij lumit, vinin ngjale e pishqe të mirë katundarët e qarkut të Korçës për t'i gjujt këto kishin zenë grykën e ngushtë të Maliqit e cila u mbush m' andej me kum të lumit qi kjo shkaktoj derdhjen e lumit në fushë afër katundevet fusharake të Korçës e mbytëshin arat e bimët e tyre e më fort të kat., Pojan, Pendjavin, Terovë, Kreshpanj, Rembec, Orman Çiflik, Vashtemi, Rovë, Krastafilaq, Libonik, Maliq, Symiz. Sovjan, Zvirinë, Pirk, Nixhavec, Pojgoric, Shen Gjergji dhe Zvezdë.

Tue shkuar kohë, prej 60 vjetvet përpara Qeverija Turke, për tharjen e këtij gjoli ka derguar Ali Seid, Pashen, i cili në ndihmen e katundarvet, tue kaluar një pjë të ujrave, ka mundur të shpërtojë një të katërten e gjolit, ku u pa se vendet qi u lëshuan ishin shumë produktive. Një katund qi bente njëqind kille grurë, at' herë u pa se benë tri-katër mije. Një kille

farë bete 30-40 kille drithë; por prap tue u zenë gryk' e Maliqit, si edhe prej inondacioneve gjoli i përfshiu prapë tokat qi kish lëshuar. Në kohën e Ahmet Ejuf Pashajt prej Qeveris Turke u dergue një komision me inxhinerë Austriakë dhe me një-rës teknikë, të cilët si bane studimet e duhuna, b.ne plane, rezultuan se duheshin 50.000 lira Turkut për tharjen e këtij gjolit. Por prap ngjati puna masi në atë kohë filloj lufta midis Turqis dhe Rusisë dhe Ahmet Pasha u dergue në luftë. Mas disa kohë mbliidhen vetë katundarët e atij qarkut dhe tuke mbledhur 1.000 e ca lira u munduan vetë të thajnë këtë kenctë. I them kenetë se nuk asht gjol, masi në mest të kësaj kenetë nuk ka thellësi ma shumë se 15 pëllëmbë. Dhe katundarët vetë shum a pak mundne të lëshonin disa toka, por nuk mundej kurrë t'a thanin krejt, se për të kryem këtë punë duhej një shoqni e madhe me kapital. Me në fund ngrihet i ndyeri Ali Qyteza dhe u përpoq të merrte koncesjonin për tharjen e këtij gjoli nga an' e Qeveries Turke, por dhe ky nuk mundi nga shkakë anormaliteti, se filloj lufta e Ballkanit.

Sot po shohim se me inisiativën e disa njerësve të ndershëm tregtare e indelagjentë, ku kanë marrë anën dhe disa avokate të Korçës, formohet një shoqëni serjose për tharjen e këtij lumit për fitimet qi do të kemi prej tharjes të këtij tha Z. S. Pojani dhe e shoh të tepërt qi t'i përserit prapë, por them se ma i madhi fitim ashtë shëndetsije, se nga ujrat e pellgjet qi nuk rrjedhin, po rrijnë gjithnji në vend janë shtuar kunupet dhe ashtë hapur mallarrja në qarkun e Korçës me gjith qi ky vend ndodhet në një lartësi prej tetëqind e ca metresh mbi sypërfaqen e detit, bashkë me

ketë, prej këti gjoli del edhe një mjegull, e cila përveç qi asht e damshme për shëndet, por than dhe bimët, pemët vreshtet etj. Kemi piken ekonomike qi me tharjen e këti gjoli, përveç se do të na lëshohet një tokë mafi e gjerë e pjellore ku bahet dritët për të mbushur nevojat e vendit, por do të gjejnë punë dhe njerës të tjerë nga anët e tjera të Shqipnis në këtë tokë qi kshu të mundim dhe të eksportojmë dhe jo të sjellim vetëm prej jashti si dhe mund t' instalohen shumë imigrantë. Pra kësaj shoqije, jo vetëm t'i pranojmë këtë konçesjon, por dhe t'i lutemi për të filluar sa të jetë e mundun ma parë në punë. Kjo veprë asht mafi madhështore si nga pikpamja shëndetsore, ekonomike, ashtu dhe nga pikpamja kulturore dhe përparimi se do t'i tregojmë dhe botës qi jemi dhe vetë të zotët të punojmë dhe të zhurllupojmë ekonomin e vendit dhe se nuk presim vetëm nga të huajtë.

Z. Dr. S. SIMONIDHI: Z. Kryetar! Sod populli i atdheut t' onë ka aritun në një shkallë vobeksije e skamje të tmerueme dhe kjo skamje rrjedh, natyrisht, dhe në Financat e Shtetit dhe këtë e dishmon krizi financier në të cilën gjindemi. Në vazhdoftë puna në këtë mënyrë ka për të ardhun një ditë qi do të paksohen krejt të ardhurat e Shtetit. Për të ndaluar pra konsekuencat disastroze qi po priten, në qoft se puna do të vazhdojë si asht sod, duhet t'a forcojmë duhet t'a ndihmojmë ekonominë kombtare të Shtetit d. m. th. duhet të shtohet sa asht e mundun ma tepër produkti i bujqësis së vendit, e cila sod gjindet në një gjindje foshnjore. Për të aritun këtë qellim dhe qi të vejë Shteti përpara, Qeverija duhet të verë baza të reja e të forta në politikën bujqësore dhe jo vetëm të ku-

fizohet me eksploatimin e sendeve qi kanë nënë tokë d. m. th. me eksploatimin e vojt-gurit, qymyrit-gur etj. por duhet të thaken edhe moçallet, kënetat, gjolet se këto mbulojnë vendet ma pjellore të Shqipnis.

Gjolet, gjoldetet, moçallet knetat, lumënjtë, përrojtë dhe çdo vend tjetër i përhapun në ujra qindruese, janë burime të mëdha për ekonomin e Shtetit, posa të shfrytohen si duhet. Për kundrazi posa të mbeten si kur se i ka krijuar natyra at' herë bahen burime e çerdhe të çdo smundjeje e sidomos të malarjes, e cila bën renime të tmershme në vendin t' onë.

Shteti nuk ka as një statistikë zyrtare qi të rrfejë se në tërë Shqipnin sa dynyme vende pjellore mbyten prej ujnash të qendruara dhe si kur se të kishim një të tillë statistikë do të dinim se ç' pasuni e madhe do t'i shtohesh popullit dhe Shtetit. Një e tillë statistikë do të verë bazat e politikës bujqësore, të çdo Qeverije të Shtetit t' onë.

Zotrinj! Pamja e tmershme e zisë qi përndahet në disa Prefektura e N-prefektura të Shtetit t' onë, ku në vend qi të punojë parrmenda e bujkut, po punon shata e lopata e varaxhiut (atij qi bën vorret), gjindje ekonomike jo e mirë e Shtetit, nuk do të qindrojnë deri sa nuk do të marrë fund çashtja e të thamit të moçalëvet, deri sa ujrata qendruese do të mbeten të përhapuna në gjith sheshet e Shqipnis dhe deri sa këto do të ushqejnë mushkonja e cila pregatit merrës malarik, të pa-fuqishëm dhe të pa-shëndetshëm dhe e cila përhap vdekjen tue berë dame të mëdha Shtetit dhe kombit.

Komisjoni qi po paraqitet sod prej Qeverisë para Parlamentit për të biseduar dhe për të vendosur mbi të, asht një konvansjon shumë me rë-

ndësi në pikpamjen shëndetsore e qarkut të Korçës ashtu dhe në pikpamjen e ekonomisë së Shtetit.

Populli qi banon rreth-e-rrotull kënetës Maliqit vuan e pëson prej Malarjes dhe posa të thahet ky liqen shpëtojnë prej kësaj smundjeje dhe ksh'u në ato vende mas disa kohë do të shohim fytyra të bukura e plot me gjak, at' herë këtyne do t'u kthehet fuqija bashk me shëndetin dhe kshu tue u marrë me bujqësin do të punojnë me andë e kënaqsi tokat e lirueme prej ujravet; do të mbiellin dritë, pemë, ç' do lloj bimë qi do t'i ushqejë ma mirë, e do t'i forcojë nga shëndeti.

Por jo vetëm kjo, por tokat pjellore qi sod janë të mbuluara prej ujit vdekjeprurës, posa do të behen imrigasjonet e ujravet, këto toka do të transformohen në toka qi do të punohen e do të lirohen dhe bujqësi-ja qi sod lëngon në ato vende vetvetiut do të përparojë dhe kështu jo vetëm bujqevet dhe të zotënvet pasunis do t'u shtohet pasunija, por edhe arka e Shtetit do të fillojë financierisht.

Tue marrë parasyshë dobin e popullit dhe t' atij vendit, dhe më një tjetër dhe dobin e Shtetit, unë e jap me gjith zemër votën t' ime dhe në këtë rast i lutem Qeverisë të studiojë mirë çashtjen e moçalevet të gjith Shqipnis dhe të na paraqitje ligjë e konvansjone për tharjen e tyne se vetëm me të tilla masa do të luluzojë; e do përparojë atdheu.

Z. R. FICO: I bashkuem edhe unë me mendimin e parafolësve dhe përhiroj inisjatorët e kësaj shoqije, por parafolësit e mij bënë fjalë mbi smundjen e shëndetsis kur se unë do të flas mbi smundjet qi shoh se ka ky akt-konçesjoni. Dispozitat e artikujve 6 e 7 të këti konçesjoni më

duken se janë të sëmurë dhe në vend që t'i bajmë një të mirë kësaj shoqnie Shqiptarë, e cila ka marrë një inisjative shumë të bukur, do të damtohet sa që të japë falimento, se në artik. 6 të këtij konçesjonit thuhet se ata që pretendojnë se kanë të drejtë zotnimit mbi nonji pjesë tokë prej atyre që do të lëshohet gjoli, detyrohen mbrenda një viti të bajnë revandikimet e tyre para gjyqit kompetent d. m. th. nuk ja ka lenë këtë të drejtë një arbitraxhi si kur se thuhet në artikullin 7 të këtij konçesjoni për ekspropriacionin e tokave që do t'i duhen kësaj shoqnie për tharjen e gjolit. Pra kjo masë është një veprë kundër Statutit, del nesër një avokat i një të interesuemit dhe thotë se si masë artikullit 140 të Statutit, që do ligjë në kundërshtim me shkronjën dhe mesazhin e këtij Statuti, asht antikushetor dhe i pa-fuqishëm. Kshtu do të rëxohet ky konçesjon dhe gjithë shpenzimet që janë bërë do të vënë kot. Prandaj si për interesin e Shtetit e të Shoqnis si të pranohet në parim duhet komisioni t'i marrë parasyshtë me kujdes.

Z. K. MJEDA: Ma për çfaqëzim për një inisjative shumë të dobishme dhe që gjerë sode as një shoqni tjetër Shqiptare nuk ka guxue të marrë një barrë të tillë që në shqiptarët na duket shumë e zorshme, se për një gjë të tillë duhen tri gjana: Kurajë, inisjativë dhe bashkim. Si duket kjo shoqni shqiptare i paska këto të tri cilësina dhe për këtë gëzohem dhe e uroj me zemër të dalë faqe-barde.

Në gjithë botë ujrat janë për interes të njersvet dhe për zbavitje të shpirtit, por për kundrazë këtu ndërveve nuk janë për gjë tjetër, përveç se të na mbytin fizikamente, moralamente e materjelemente d. m. th. nuk

i kemi për gjë tjetër përveç se të na damtojnë si shëndetsijen ashtu dhe bujqësin. Na në Shkodër kemi në rrethin e Zadrimës një tokë që i thonë pasuni e "Vezirit" ose "Galmet i Vezir Pashës", që asht krejt i mjeruem nga ujrat, që si kur të mos që i mbytin prej tynet, mundshin të rronin deri njëqind mijë frymë, kur se sod po jetojnë mizorisht tetë deri më dhjetë mijë frymë. Kshtu lus që të formohen dhe të tjera shoqnina Shqiptare për të tharë si çdo ujë të damshëm që të jetë në shqipni. Pra na kurse presëm nga jashtë të na vijnë të tilla Shoqnina, duhet të jemi të të gëzuem që del shoqnija Shqiptare "Maliq" dhe me të gjithë gaz t'a pranojmë në parim këtë akt-konvention.

Z. M. KASO: Zotninj! Para folësit e mij çashtjen në bisedim e gjykojnë sa ma fort nga pika e shëndet-sis dhe e ekonomis dhe mbi këtë përrhirojnë inisjatorët e kësaj shoqnie të cilët vertet janë për të falënderuar. Por mua më duket se nuk duhet të bisedojmë vetëm për shëndetsi dhe për të falënderuar inisjatorët e kësaj çashtjeje, por duhet të studjojmë edhe se a asht në interes të Shtetit a jo. Qeverija na ka paraqitur këtë konçesjon dhe na thotë: Bisedoheni studjoheni dhe po t'a shihni se asht e drejtë për interes të Shtetit dhe të popullit, at' herë pranoheni. Zotninj! Me sa m'u dha kohë t'a studjoj këtë konçesjon munda të kuptoj se shoqnija që do të thajë gjol' e Maliqit gjithë tokat që do të lëshohen prej këtij ujit do t'i ketë të sajë. Gjithë ashtu dhe lumin e Devollit do t'a përdorë kjo shoqni për fitimet e sajë që të gjitha këto kanë qenë për dobi të Shtetit. Mua këtu më duket se duhet bërë një barazim që në janë interesat e popullit ma të mëdha nga ato të

Sh'elit duhet të pranohet, por mua si kur të më pyesin se cilët interesa janë ma të mëdha nuk e di se këtu duhet një kondabilitet, se ma parë se të bahësh ky konçesjon duhet të formohet një komision nga an' e Qeverisë prej njërës kompetentë dhe të dërgohesh në vend ku të helonte se sa të holla duhen shpenzuar që të thahet gjoli i Maliqit dhe sa toka do të lëshohen prej këtij, që vleftë mundet të kenë, si dhe që fitime të tjera do të kenë tue bërë dhe planin.

ZANA: Asht bërë plani.

Z. M. KASO: Këtu vetëm ngjyra tregohen. Dhe kshtu e bazuem Qeverija në një projekt të këtillë, mundet t'a preferonte shoqnin "Maliq" si një shoqni Shqiptare. Veç kësaj këtu në artikullin (5) të këtij akt-konçesjoni thuhet se kjo shoqni ka të drejtë t'a thajë vetë gjolin e Maliqit ose të ja japë një shoqnie tjetër d. m. th. se kjo e mirë nuk i bahet një shoqnie Shqiptare se kjo mundet t'a japë dhe në të huejt.

Z. B. FRASHERI: Këto që thotë z. M. Kassoja si plani dhe të tjera janë bërë, por si duket Z. e tij do të mos jepet ky konçesjon e të mos thahet gjoli i Maliqit!

Z. M. KASSO: Unë nuk e di se që ka bërë Qeverija, por këtu nuk shoh gjësendi. Pra nuk do të jetë shumë që të presim dhe një muez sa të kryen kjo veprimë se at' herë Shteti do të ketë një fitim të math dhe kur të jepet ky konçesjon duhet që dhe Shteti të ketë pjesë në të d. m. th. të mbajë gjymet e fitimevet ose tokat që do të thahen t'i jepen për një kohë të caktueme asaj shoqnie dhe jo t'i falen faret se këtu thuhet si tokat që do të lëshohen prej ujit ashtu dhe lumi i devollit do të jenë për jetë të kësaj shoqnie se kjo më duket se asht në kundërshtim me nenët relativ

LIGJË E RREGULLORE

Ligjë mbi Krijimin e Zyrave Policore

Art. 1. Krijohen Zyrat Policore me personalin e poshtë treguem:

Komiser	Nenkomiser	Polic
—	1	6 Berat
—	1	6 Elbasan
1	1	20 Korçë
—	—	6 Vlonë
—	1	6 Gjinokaster
1	1	17 Shkoder
—	—	6 Durrës
—	—	10 Tiranë

Art. 2. Për të përballun rrogat e personalitetit në fjalë i shtohet Ministris P. të Mbrendëshme në buxhetin e vet një fond prej 48.640 Fr. ari dhe për shpenzimet gjithëfarësojesh 3000 Fr. ari.

Art. 3. Qeveria kur të shofit nevojë, ka të drejtë të shtojë ose të mungojë numrin e policëve të një vendi të shenueme në këtë ligjë por tue e ruejt numrin e përgjithshem të caktuem.

Art. 4. Ky ligjë hyn në fuqi që prej ditës së shpalljes.

Art. 5. Ministrija e P. të Mbrendëshme dhe ajo e Financavet detyrohen me zbatimin e kësaj Ligjë.

Na, Kryetari i Republikës Shqiptare, pranojmë këtë ligjë t'aprovuem prej trupave legjislative dhe urdhënojmë zbatimin e saj.

Tiranë me 22-XII-925.

A. ZOGU (d. v.)

Zev. Ministri i P. të Mbrendeshem

Ministri P. Botore e Bulqësis

M. JUKA (d. v.)

Ministri i Financave

SUL STAROVA (d. v.)

Suplimentar' i Buxhetit për vjetin 925-926

Grada	Sasija personal	Rroga Mujore	Shuma për 12. muaj	Vrejtje

Major	1	420	5040	
Toger	1	230	2560	
N. Toger	12	200	28800	
Aspiranta	41	150	73800	
Diferencë Grad.	—	—	5800	
Shuma e rrogës Oficer			115400	
Kaptera	2	110	2640	Të Komp. Gardës
Reshtarë	4	90	4320	" " "
Tetarë	6	80	5760	" " "
Kaptera	4	100	4800	Për shkollën e Mitraljozit
"	1	110	880	Për fuqin Shetitse që do të formohet më 1-8-925

të Statutit. Prandaj me gjithë që është i nevojshëm për shëndet, si, por masi nuk dimë se ç'fitime do të ketë Shteti, nuk mundemi t'a paranojmë. Për këtë proponoj t'i kthehet prap Qeverisë pa u pranue në parim që të studjohet mirë nga Qeveria.

Z. K. FLOQI: I ndershmi Deputet i Durrësit Z. R. Ficoja e gjen të sëmurë këtë akt-konçesjoni në dy pikë. N'artikullin 6 e 7 nga të cilët për mbajnë së «ata që pretendojnë së kanë të drejtë zotnimit prej atyne tokave që do të lëshohen nga gjoli, detyrohen mbrënda një viti të bajnë revandikimet e tyre përpara gjyqit kompetent» dhe n'artikullin 7 thuhet së disa toka që do të shihen të nevojshme për veprimet e shoqnis, do të eksproprijohen definitivisht prej një komisioni, të kompozuem prej ingjinerit të Prefekturës, prej një antari të Bashkis, prej një përfaqësuesi nga i interesuemi dhe një përfaqësuesi të shoqnis. Me pak fjalë do t'i përgjigjem Z. R. Ficos se artikulli 6 ka për qëllim këtë që çdo njeri që pretendon se është tokë e tij nonji pjesë që lëshohet prej gjolit, për të vërtetuar pretendimin e tij.

Z. R. FICO: Por ay që ka tapi në dorë ç'nevojë ka të vejë në gjyq?

Z. K. FLOQI: Gjyqi do vendosë mbi këto dhe po të kenë tapi le t'ja paraqisin. Për këtë i u ashë dhanë dhe një afat për një vjet që të kenë të drejtë t'i andresohen gjyqit. Sa për çmimin që do të paguej nuk janë as gjësendi 12 napolona për një tokë që e ka pasun të mbuluar në ujë e që nuk përfitonte as gjë prej sajë, kur se si t'i thahet do të bahet një tokë 4 fish pjellore. Gjithë ashtu dhe ari. 7 nuk më duket të jetë i sëmurë, si thotë Z. Reuf Fico, së këtu tregohet menyra se si do të eksproprijohet një tokë që do të jetë e nevojshme për shoqnin dhe kjo do të bahet gjithënjë më një rrugë legale.

Reshtarë	7	90	540	—	—
Tetarë	12	80	7680	—	—
Gjindarmë	100	70	56000	—	—
Shuma rrogë Graduësh	—	—	87120	—	—

Shuma e rrogave 202520

Kapitulli	Artikulli	Objekti	Shuma për një vjet	Vrejtje
11		Rrogë Oficeri	115400	
12		" Grad. Gjind.	87120	
		Shuma e rrogave		202520
13		Shpenzimet		
	1	Ushqim kualësh	7800	
	6	Udhëtim e djet	10000	
	7	Qirafë	10000	
	10	Transport	10000	
	13	Të ndryshme	15000	
		Shuma e shpenzimevet		55800
		Shuma e përgj.		258320

Na, Kryetari i Republikës Shqiptare, pelqejmë shumen prej 258320 (dyqind e pesdhetë e tetë mij e tre qind e njëzet) Fr. ari shtue Buxhetit të Gjindarmerisë e pranue prej dhomave legjislative dhe urdhnojmë zbatimin e saj.

Tiranë me 22-XII-925

A. ZOGU (d. v)

Zav. Ministri i P. të Mbrendshme
Ministri i P. Botore e Bulqësiës
Musa Juka d. v.

Ministri i Financavet
S. Starova d. v.

Min. e Financave

Konditat e shitjes n' adjudikatë të hekurave gjith farësh qi ndodhen ndër depot e Zyreve të Punëve Botore e ushtarake dhe t' atyne të lanuna prej okupacioneve të hueja e qi gjinden të shpërndame aty këtu ndepër rruga të viseve të ndryshme.

1) Vehen n' adjudikatë për t'u shitë të gjithë hekurat e kategorive të ndryshme qi gjinden ndër depot ushtarake e të Zyreve Punëve Botore si dhe ato qi ndodhen të shpërndamë aty këtu në tanë viset e Shqypnis.

2) Hekurat përgjithësisht ndahen në dy katégori qi janë:

- a) Hekura pushkësh,
- b) Hekura tjera gjithfarësh.

3) Përfashtohen nga këjo shitje vetëm hekurat qi i duhen Ministris së P. Botore të shenueme në listën

e sajë qi i lidhet letër adjudikatës.

4) Ofertat mbi çmim të hekurave paraqiten në bazë të kuintalit.

5) Çmimi i hekurave qi ndodhen ndepër depo nxirrret me anë të Zyreve Financiare në rastë të marrjes në dorëzim nga nëpunësat e depove, dhe çmimi i hekurave qi gjinden ndepër rruga ndërmjet një qytetit me tjetrin ose mbrenda qyteteve e katundeve të shpërndame andej e këtej, nxirrret me anë të Zyreve Doganore në rastë t' eksportimit.

6) Hekurat për të cilat konstatohet se janë shitun mbrenda Shtetit për t' u punue në vend pa pasë dizeni Zyra Financiare d. m. t. me qëllim qi mos t' i shirohen çmimit t' adjudikatës, veprohet në bazë të ligjeve relative.

7) Financa e Shtetit nuk merr kurrfarë shpenzimit qi ban sipërmarrësi

për mbledhjen, zbërthim, thyrje pushkësh e për bartje e tjera të të hekurave.

8) Sipërmarrësi është i detyruem të kryej bartjen dhe exportimin e hekurave mbrenda gjashtë muejve qysh nga data e lshimit të tyne adjudikisht.

9) Sipërmarrësi përpara se të paraqesë ofertën e të nenshkrueshet në letër adjudikatën, është i detyruem të siguroj Financën me një depozitë të hollash prej Fr. ar 15000 ose të paraqesë si mbas rregullit një kredi pa-sunishë të patundëshme qi të vlejë për Fr. ari 22000.

10) Depozitoja i kthehet ose pasunija i lirohet (i shpëngohet) sipërmarrësit kur ky të deklaroj plotësimin e exportimit të hekurave dhe këjo t' jetë vërtetue nga auktoritetet e vendeve ku gjindeshin hekurat.

11) Depozitoja ose pasunia e patundëshme e sipërmarrësit shkon në dobi të arkës kur ky të mos ketë plotësue bartjen dhe exportimin e hekurave deri në mbarim t' afatit të caktuem në pikën 8.

12) Për shitje të materialit të sipërime, caktohet një afat prej një mueji për adjudikatën provizore e një tjetër afat prej shtatë ditësh (posë ditëve të pushimit e të festave) për adjudikatën definitive.

13) Qeverija ka njoftimë vetëm mbi kuantitetin e hekurave qi ndodhen ndepër depot ushtarake e të Zyreve Botore lista e të cilëve i bashkajnitet letër adjudikatës.

14) Në qoftë se mbrenda afateve të caktueme në pikën 12, nuk paraqiten më se tre ofertat ose shoqëni ofrues, afatet në fjalë zgjatohen për një herë vetëm 15 ditë.

15) Pushkët qi janë ndër depot ushtarake, blesi detyrohet mos me i shit mbrenda Shtetit si pushk d. m. t. pa kenë të shpërndamë.

16) Ofertat qi vejnë dorë në këtë letër adjudikatë, pranojnë të gjitha konditat e inserueme këtu.

17) Vendimet e komisionit të posaçëm mbi varjen e mbi shitjen definitive të materialit marrin formën e preme mbasi t' jenë pëlqye e nënshkrue prej Ministris kompetent të Financavet.

Shtypshkroja "Nikaj", Tiranë